

BUSINESS NEWSLETTER

Listopad 2022. / Br.1

eb&t
EKONOMSKO-BIROTEHNIČKA
I TRGOVAČKA ŠKOLA - ZADAR

iz HRVATSKE

Potrošnja u Hrvatskoj pala prvi put nakon 18 mjeseci rasta

Potrošnja je na godišnjoj razini neprestano rasla od veljače 2021. godine, no u kolovozu 2022. taj je pozitivni niz prekinut. Državni zavod za statistiku (DZS) objavio je izvješće o prometu u trgovini na malo, a prema kalendarski prilagođenim podacima, potrošnja je u kolovozu pala 1 posto u odnosu na prethodni mjesec, dok je u odnosu na kolovoz prošle godine oslabila 0,2 posto.

Hrvatska ponovo među zemljama EU-a s najvećim padom udjela duga u BDP-u

U Hrvatskoj konsolidirani dug opće države iznosio je na kraju lipnja 343,72 milijarde kuna, što je odgovaralo 74,3 posto BDP-a. Na kraju ožujka iznosio je 342,7 milijardi kuna, odnosno 77,3 posto BDP-a. Na kraju prošlogodišnjeg lipnja iznosio je 341,5 milijardi kuna, što je odgovaralo 86,3 posto BDP-a. Najbliža je Hrvatskoj po udjelu javnog duga u BDP-u na sredini ove godine Slovenija gdje je iznosio 73,5 posto.

Pad broja zaposlenih u industriji

Ukupan broj zaposlenih u hrvatskoj industriji u kolovozu 2022. pao je za 0,2 posto prema srpnju te 0,4 posto u odnosu na kolovoz 2021., pokazuju podaci Državnog zavoda za statistiku. U sklopu prerađivačke industrije na godišnjoj je razini najviše pao broj zaposlenih u proizvodnji ostalih prijevoznih sredstava, proizvodnji koksa i rafiniranih naftnih proizvoda, popravku i instaliranju strojeva i opreme, te proizvodnji namještaja. Najveći rast broja zaposlenih bilježi se u proizvodnji motornih vozila, prikolica i poluprikolica, proizvodnji računala te elektroničkih i optičkih proizvoda, tiskanju i umnožavanju snimljenih zapisa, ostaloj prerađivačkoj industriji, te proizvodnji duhanskih proizvoda.

Hrvatska na 43. mjestu među 63 države u svijetu po digitalnoj konkurentnosti

Hrvatska je na svjetskoj ljestvici digitalne konkurentnosti za 2022. među 63 države zauzela 43. mjesto, što je rast za 12 mjesta, izvijestili su iz Nacionalnog vijeća za konkurentnost po kojima su prve tri zemlje na ljestvici Danska, SAD i Švedska.

TOP NEWS

U drugom kvartalu turisti RH donijeli 2,68 milijardi eura

Prihodi od stranih turista u drugom tromjesječju 2022. su za 16 % viši nego u istom razdoblju 2019. g.

Minimalna plaća u Hrvatskoj raste na 560 eura

Minimalna plaća u Hrvatskoj trenutno iznosi 3.750,00 kuna (500 eura) u neto iznosu. Predsjednik Vlade Andrej Plenković najavio je da će minimalna neto plaća od iduće godine iznositi 4.220,00 kuna (560 eura).

Stopa anketne nezaposlenosti iznosila 7,3 %

U Hrvatskoj je u drugom tromjesječju ove godine bilo milijun i 709 tisuća zaposlenih, dok je nezaposlenih bilo 134 tisuće, pa stopa anketne nezaposlenosti iznosi 7,3 posto, pokazuju podaci Državnog zavoda za statistiku (DZS) iz ankete o radnoj snazi.

Imamo sve više dugova, ali i sve vrijedniju imovinu: Hrvati prosječno imaju 14.400 eura financijske imovine

BUSINESS NEWSLETTER

Listopad 2022. / Br.1

iz EUROZONE

EU bilježi rekordan vanjskotrgovinski deficit

Izvoz Europske unije je u kolovozu, u odnosu na isto razdoblje prošle godine, povećan za 24,2 posto odnosno 207,1 milijardi eura, dok je uvoz povećan za 56,4 posto – na 271,8 milijardi eura. Države koje najviše izvoze u zemlje EU-a su Kina sa 57,6 milijardi eura, SAD sa 32,2 milijarde eura, Velika Britanija 21,1 milijardi eura, Norveška 19,1 milijardi eura, Rusija 15,2 milijardi eura, Švicarska 11 milijardi eura i Turska sa 7,8 milijardi eura. Države koje najviše uvoze su SAD sa 41,3 milijardi eura uvoza, Velika Britanija sa 26 milijardi eura, Kina 19 milijardi eura, Švicarska 14,1 milijardi eura te Turska s 8 milijardi eura.

Odluka Europske komisije o bankovnim transakcijama

Europska Unija donijela je odluku kako bi sve banke koje djeluju u njihovom sastavu uplatu i isplatu novca, odnosno bilo kakvu vrstu transakcije, trebale izvršavati u najviše 10 sekundi. To je velika razlika u odnosu na situaciju u kojoj smo se nalazili do sada gdje je transakcija trajala po 10 minuta, a nekada i više. Europska komisija nalaže kako se transakcije trebaju odvijati u bilo koje doba dana i u bilo kojem danu u tjednu, za razliku od klasičnog uplaćivanja „prije 3“.

Hrvatska 2. po rastu BDP-a u Europi

Državni zavod za statistiku je objavio kako je Hrvatska 2. po rastu BDP-a u Europi. U drugom kvartalu je BDP porastao za 7,7% u odnosu na razdoblje prošle godine čime se pohvalio i premjer Andrej Plenković. Ovo je ujedno i brži rast u odnosu na prošlo tromjesečje kada je rast bio zabilježen na 7%. Imamo brži rast od prosjeka EU što vidimo u rastu svih sastavnica BDP-a, a isključivo u osobnoj potrošnji, investicijama i neto izvozu.

Utaja poreza Deutsche Bank-a

Njemačko tužilaštvo je izdalo nalog za premetačinu glavnog ureda Deutsche Bank-a zbog sumnje na multi-milijardersku utaju poreza kroz poreznu shemu znanu kao „Cum-ex“. Navodi se kako su ovu shemu provodili desetljećima te kako su na vrhuncu bili prije deset godina. Istragu je vodio više od 100 istražitelja te se produžila na 10 domova različitih sumnjivaca. Shema kojom su se koristili banka u pitanju te mnoge banke i investitori bi razmijenili svoje dionice prije dana isplate dividendi kako bi se izgubio uvid u vlasništvo te kako bi različiti sudionici dobili priliku za lažnu prijavu olakšice na porez. Istraga je pokazala kako je ovu istu shemu koristilo preko 100 banaka na nekoliko kontinenata te obuhvatilo preko 1000 sudionika. Deutsche Bank dao je prijedlog njemačkom poreznom ministarstvu kako će im isplatiti 60 milijuna eura kako bi se sve to zataškalo.

Šefica Europske središnje banke krivi Putina za inflaciju

Europska središnja banka (ESB) mora povećati kamatne stope zbog inflacije uzrokovane ratom ruskog predsjednika Vladimira Putina u Ukrajini, rekla je šefica ESB-a Christine Lagarde. Govoreći o svojim prethodnim sastancima s Putinom, Lagarde smatra da Putin pokušava izvesti kaos i uništiti veliki dio Europe. U rujnu je inflacija u cijeloj eurozoni dosegla 10 posto.

BUSINESS NEWSLETTER

Listopad 2022. / Br.1

eb&t
EKONOMSKO-BIROTEHNIČKA
I TRGOVAČKA ŠKOLA - ZADAR

iz SVIJETA

Nestašica dizela u EU i SAD-u, očekuje se novi rast cijena

Nestašica dizela dovest će do rasta cijena. Iako je velik dio konačne cijene na benzinskim postajama određen kretanjima cijene sirove nafte, jedan dio cijene otpada na trošak prerade i cijeli lanac distribucije (naftno polje-rafinerija-benzinska postaja). Ostatak cijene se odnosi na državne poreze. Tri su izvora rasta cijena goriva u EU, koji su se s vremenom prelili na SAD: pandemija (gašenje rafinerija, smanjenje proizvodnje), rast cijene prirodnog plina i štrajkovi u Francuskoj koji su smanjili proizvodnju rafinerija za 60 %.

Musk ipak kupio Twitter za 44 milijarde dolara

Elon Musk, izvršni direktor Tesle, proizvođača električnih automobila, preuzeo je kompaniju koju je prvobitno planirao kupiti u travnju.

Prvi potez mu je bio otpuštanje najvišeg vodstva, optuživši ih kako su njega i investitore doveli u zabludu oko broja lažnih računa na platformi. Cilj mu je da Twitter bude najpoštovanija platforma za oglašavanje na svijetu koja osnažuje brend i donosi rast tvrtkama.

Organizacija zemalja izvoznica nafte OPEC-a smanjit će proizvodnju nafte za dva milijuna barela dnevno, što je najveće smanjenje od početka pandemije i prijeto na povećanje cijene goriva.

Cijene nafte su porasle

Cijene nafte na međunarodnim tržištima ponovo porasle. Na londonskom je tržištu cijena barela u utorak iznosila je 93,66 dolara, a na američkom tržištu barelom se po cijeni od 85,28 dolara.

Kina je voljna surađivati sa SAD-om

Uoči mogućeg sastanka s američkim predsjednikom Joeom Bidenom u Indoneziji na G20 samitu u studenome, kineski predsjednik Xi Jinping rekao je da je Kina voljna surađivati sa Sjedinjenim Državama i pronaći načine za razvijanje odnosa na obostranu korist.

Kao velike sile, Kina i Sjedinjene Države trebale bi osnažiti komunikaciju i suradnju kako bi pomogle osigurati stabilnost u svijetu. Washington i Peking u zategnutim su odnosima zbog kineske politike prema Tajvanu, odnosa Kine s Rusijom i nedavnih američkih napora da spriječe svoje tvrtke za proizvodnju poluvodiča da prodaju tehnologiju kineskim tvrtkama.

Američki zakon o inflaciji ugrožava dio europske industrijske baze

Američki predsjednik Joe Biden potpisao je u kolovozu 430 milijardi dolara 'težak' zakon o smanjenju inflacije koji predviđa državnu pomoć za privredne grane poput automobilske industrije, rezerviravši porezne olakšice samo za kupnju električnih automobila iz američkih tvornica. Iz EU-a su poručili da zakon dovodi u nepovoljan položaj europske automobilske tvrtke i one koji proizvode široku lepezu dobara iz sektora „zelene ekonomije“, uključujući baterije, vodik i opremu za obnovljivu energiju.

Odobreno sklapanje sporazuma sa Slovenijom o plinskoj solidarnosti

Vlada je u četvrtak odobrila pokretanje postupka za sklapanje međuvladinog sporazuma sa Slovenijom o mjerama solidarnosti radi zaštite sigurnosti opskrbe plinom, a za idućih 30 dana zadržala je i snižene trošarine na dizel i benzin. EU-ovo vijeće ministara energetike ovaj je tjedan zaključilo da se pokrene zajednička nabava plina na razini cijeloga EU-a, što bi trebalo doprinijeti nižim cijenama energenata.

BUSINESS NEWSLETTER

Listopad 2022. / Br.1

eb&t
EKONOMSKO-BIROTEHNIČKA
I TRGOVAČKA ŠKOLA - ZADAR

BlockFi anketa: 10% žena odabire kripto kao svoju prvu investiciju

Američka tvrtka za kriptovalute, BlockFi, objavila je rezultate svoje najnovije kripto ankete usmjerene na žene i aktivnosti vezane za ulaganje. Rezultati su pokazali da je jedna od deset žena odabrala kriptovalute kao svoju prvu investiciju.

Španjolska prestigla El Salvador i postala treće najveće središte kripto bankomata

S ukupno 215 kripto bankomata koji se nalaze u Španjolskoj, zemlja je sada nadmašila El Salvador, koji je dom 212 kripto bankomata i koji je sada pao na četvrto mjesto. Španjolska je time službeno postala treće najveće središte bankomata za bitcoin i druge kriptovalute, nakon Sjedinjenih Država i Kanade. Španjolska trenutno ima najveći udio kripto bankomata u Europi, što predstavlja 14,65% ukupnih instalacija na europskom kontinentu, a slijede ju Švicarska (144 bankomata), Poljska (142 bankomata) i Rumunjska (135 bankomata).

Rekordna transakcija

U jeku rasta bitcoina u posljednjih 6 mjeseci na Binance platformi za kupnju i prodaju kriptovaluta dogodila se rekordna transakcija. Netko je sa svog računa povukao 55 000 bitcoina u vrijednosti od 1.1 milijardu dolara. Iako je ova osoba povukla velik iznos i dalje plaća 20% poreza po zakonu SAD-a - čak 220 milijuna dolara.

Dodge coin opet u porastu

U trenutku pisanja ovog članka cijena dodge coina je bila u porastu od 21.44% u samo jednom danu. Kriptovaluta koja je na slavi dobila preko najbogatijeg čovjeka svijeta Elona Muska i njegovih poznatih „tweetova“, ponovno postiže veliki rast. Poznato je kako Musk upravlja ovom kriptovalutom i koliki utjecaj imaju njegovi „tweetovi“. Ovaj se rast pripisuje konačnici Musk-ove kupnje Tweeter-a.

DIONICE I INDEKSI

Prema dosadašnjim izvješćima, američko tržište dionicama je u padu čemu svjedoče indeksi S&P500, NASDAQ i Dow Jones koji dosežu niske točke nevidene od rujna 2020., odnosno od početka inflacije uzrokovane COVID-19. Kretanja tržišta je BEAR oblika, odnosno bilježi pad. Prema prognozama, još neko vrijeme neće biti BULL oblika odnosno nećemo svjedočiti velikom rastu.

S najnižom inflacijom u svijetu, azijsko tržište cvijeta iako u posljednje vrijeme nije izgledalo obećavajuće zbog povećanih tenzija od rata i naglog porasta u broju zaraženih od COVID-19 u Kini gdje je inflacija dostizala najvišu točku u posljednjih 29 mjeseci.

Elon Muskovo gašenje Starlink interneta Ukrajini utjecalo je na pad u poslovanju tvrtke električnih automobila Tesla, posebice nakon njegovog "twitteraškog" igranja političara i neodlučnosti čiju stranu zauzeti. Čak je i sama činjenica da tvrtka nazaduje navela Muska da Starlink ipak vrati Ukrajini u uporabu ne bi li ponovno ispao dobročinitelj.

Tečajna lista na dan 1.11./ OTP banka

VALUTA	SIFRA	JED.	KUP.EF.	KUP.DEV.	SREDNJI	PROD.DEV.	PROD.EF.
AUD	036	1	4,671842	4,717906	4,847784	4,979742	5,023382
CAD	124	1	5,340366	5,404240	5,548798	5,704166	5,754154
CZK	203	1	0,287726	0,293260	0,307353	0,321540	0,325844
DKK	208	1	0,967121	0,988365	1,011339	1,034901	1,044005
HUF	348	100	1,720904	1,753062	1,835306	1,922120	1,947846
JPY	392	100	4,836797	4,974699	5,100684	5,240289	5,291364
NOK	578	1	0,698716	0,714064	0,731629	0,747684	0,754262
SEK	752	1	0,660093	0,674593	0,689187	0,706355	0,712569
CHF	756	1	7,297098	7,380581	7,577102	7,797991	7,847322
GBP	826	1	8,427774	8,515290	8,752161	8,987876	9,049137
USD	840	1	7,288799	7,348021	7,580154	7,820274	7,850644
BAM	977	1	3,688816	3,773528	3,849317	3,927550	3,966055
EUR	978	1	7,466987	7,476777	7,528609	7,617447	7,627987
PLN	985	1	1,496167	1,520132	1,596905	1,671106	1,695071

Tržište valuta

Zbog slabo razrađene monetarne politike Japana, njihova valuta yen u konstantom je padu zbog pada gospodarstva Japana. Na tržištu valuta yen je postigao rekordan pad te je najniži što je ikad bio u posljednje 32 godine.

Euro je u padu zbog inflacije izazvane prvenstveno pandemijom, a sada i ruskom invazijom Ukrajine te ruskim zatvaranjem plinovoda kao i konstantnim podizanjem cijena barela nafte što narušava gospodarstvo čitave Europe. Euro bi se na tržištu mogao malo stabilizirati zakonom za banke kojeg Europska komisija uskoro planira provesti.

Američki dolar se povećava u odnosu na druge valute zbog novog instrumenta monetarne politike SAD-a kojim se diže stopa kredita banaka. To je izazvalo veliku cirkulaciju novca u državi što je uzrokovalo rast BDP-a i cijenu navedene valute.

Britanska funta, tzv. sterling je u padu na tržištu valutama zbog naglog rasta cijena električne energije u zemlji i ignoriranja inflacije u Vladi bivše ministrice UK-a Liz Truss. Vlada bivše ministrice povećala je poreze što je smanjilo optjecaj novca u državi. Ukoliko nova Vlada ne donese promjenu situacija će ostati ista.

